

CONNY PALMKVIST

FEMTIOFEM
METER

under

YTAN

BONNIER
CARLSEN

Av Conny Palmkvist har tidigare utgivits:

Mina fem regler för livet 2021
Fyra minuter över tolv 2022

FEMTIOFEM METER UNDER YTAN

© Conny Palmkvist 2024

Utgiven av Bonnier Carlsen Bokförlag, Stockholm

Bokomslagsformgivning av Lisa Zachrisson

Fotografier på omslaget från Shutterstock,

Rawpixel och Unsplash

Författarporträtt av Mickael Tannus

Tryckt av ScandBook EU 2024

ISBN 978-91-7977-767-8

www.bonniercarlsen.se

DYK 1

Jag säger inte att jag är Guillaume Néry, men jag gillar honom.

Han hade länge världsrekordet i fridykning.

Etthundratretton meter rakt ner i djupet.

Inga masker, inga syrgastuber.

Det var bara Guillaume Néry.

Och vattnets tystnad.

Där nere dansade han med en tjusig knölval och kysste en vithaj på nosen innan han vände uppåt igen.

Det tog flera minuter, så klart det gjorde.

Och det var minuter av livsfara. På de djupa slår vattnet mot dykaren som en vägg och är bara tolv grader varmt.

Var du inte rädd för mörkret? undrade en journalist.

Du tänker fel, svarade Néry. Det är mer som att jag är omgiven av en väldigt blå nyans. Men jag måste dit. Det är bara där nere man förstår meningen med livet. Där nere kan jag välja i vilken riktning jag vill röra mig. Upp, ner, höger, vänster – jag är helt fri. Så fri är jag inte uppe på land.

Ungefär så berättade han om hur livet i havet känns.

Är det så för mig också?

Jag är inte helt säker, tänker jag, när jag ligger på rygg och sjunker mot botten. Ingenting från vår värld hörs. Inga röster, inte ens fröken Espositos. Eller Pingvinens och Eva Sejrs.

Jag håller andan i oändliga tider.

För att testa det som Néry sa i intervjun simmar jag ett par meter uppåt och sedan ett par meter neråt, åt sidorna också.

Vilken frihet, tänker jag då, vilken vacker frihet.

Långsamma armtag, jag ser en bläckfisk.

Små clownfiskar passerar mig.

Och en val, stor som en lastbil.

Tjena, ropar jag i tanken.

Tjena valen!

Fast ja. Ändå, liksom. Trots att allt är så underbart här nere i vattnet kan jag ibland slänga en blick mot havets yta ovanför mig. Där uppe glittrar solen

i vågorna. Jag tror det saknas *något*. En sådan där livbåt, fylld av livräddare. Människor som sträcker ut en hand när man behöver komma ur vattnet.

Man behöver minst en person i båten, tänker jag.

Med en tom livbåt kan det gå hur som helst.

Vilken jobbig, jobbig tanke.

Jag gillar den inte alls.

När luften inuti mig tar slut greppar jag tag om badkarets kanter och häver mig upp för att ta ett andetag. Då fattar jag att jag inte alls är i Stilla havet utan i vårt badrum hemma på Julaftonsgatan. Men är det verkligen någon skillnad?

Så här är livet för en liten tolvårig unge som ja.

Kanske var det så för Guillaume Néry också.

DYK 2

Jag tror att jag är den ende i hela världen som heter Bengt Gustav Luring. Jag tror också att jag är den enda personen som har en lärare som tuggar tuggummi under lektionerna.

Esmeralda Esposito, med sitt blonda hår och sina illröda glasögon. Hon har lite problem med världen för det mesta. Ett av problemen är att hon inte gillar mina uppsatser.

Som idag, just i den här sekunden.

Hon harklar sig besvärat nu.

Och nickar medan hon läser.

Det är ett dåligt tecken.

Hon står framme vid tavlan och lutar sig fram för att se på mig. Jag kan se hennes skugga falla över golvet.

”Det här låter alldeles påhittat”, viskar hon och

pekar på papperna jag lämnade in för en stund sedan. ”Skriv om!”

”Nä, men alltså”, säger jag. ”Snälla fröken Esposito.”

Vi kallar henne aldrig för Esmeralda. Hon har själv bett oss säga *fröken* Esposito. Vi kallar inga andra lärare för fröken. Men eftersom hon kommer från USA, och man säger *miss* där om en ogift lärarinna, så vill hon att vi också gör det.

Hade hon varit gift hade vi sagt *fru* istället.

Fast ... gift blir hon nog aldrig.

I alla fall. Fröken Esposito suckar, men kanske beror sucken inte på mig utan på att hon är så gammal.

Hon fyllde fyrtyotvå igår och då var hon glad. Det sa hon till oss i morse. Fast nu är hon inte glad längre.

”Skriva om?” säger jag.

Till min stora skräck ser jag att hon inte alls är arg. Hon bryr sig bara om mig. Det är nästan ännu värre.

”Ja, Bengt Gustav Luring, det är vad jag menar. Jag bad ju er skriva en verklighetstrogen text om era föräldrar.”

Bakom mig sitter resten av klassen och jobbar med sina uppsatser, en del är riktigt koncentrerade.

På den stora tavlan står våra instruktioner:

*SKRIV EN UPPSATS OM ERA FÖRÄLDRAR
OCH DERAS JOBB.*

Jag pekar på texten och förklarar att det var det jag gjorde. Jag följde order till punkt och pricka.

”Men kära vän ...”, säger hon och avbryter sig sedan. Och så tar hon uppsatsen och går mot kortväggen i andra änden av klassrummet. Där finns en dörr. Alla vet vad som finns på andra sidan den dörren. Det är det lilla röda rummet. Vi kallar det så eftersom man målat väggarna illröda.

Dit får man gå när man ska prata allvar med fröken Esposito. Hon kliver in i rummet, stänger dörren bakom oss.

Där ute kan jag se ryggarna på de andra ungarna.

Ingen bryr sig om att vi gick, eller vände sig ens om.

Här inne hamnar alla förr eller senare.

Det hör liksom till vardagen.

Jag tror egentligen att fröken Esposito tycker om det här rummet och går hit med oss för att få vila själen lite.

Det är så tyst, så tyst här, som på en öde ö.

Hon sitter på bordskanten och viftar stilla med min uppsats. Och undrar återigen om jag vill kalla det här sanningen.

”Nu vill jag ha ett svar”, säger hon. ”Menar du

verkligen att det här är berättelsen om din pappa?”

Jag vet inte varför hon säger hela mitt namn varje gång hon pratar med mig. Särskilt när jag har gjort henne ledsen.

Hon läser tyst för sig själv, läpparna rör sig men jag hör inte ett ljud från henne. Jag ska inte besvärera er med alltihop.

Vi kan ta det bästa ur min text bara.

Det som hamnar på topplistan.

Min pappa var bara tjugo år när han blev statsminister i ett land som heter Sverige. Sedan, när han var tjugofem, så var han så bra att han istället blev direktör för Apple. Och för Microsoft. När han var klar med det gifte han sig med prinsessan av Spanien, och nu finns jag.

Sedan fortsätter fröken Esposito lite till.

Det kan vi hoppa över, men därefter:

Varje onsdag kommer konungen av Sverige hem till oss för att berätta för min pappa att han är bäst i världen. Kungen tycker att han borde få en medalj för att han är så normal som man bara kan vara. Ibland är drottningen Silvia med och då försöker hon hela tiden pussa min pappa så fort kungen vänder sig om. Ja, precis: EXAKT SÅ BRA ÄR MIN PAPPA.

Min Pappa Luringen.

Det är vårt efternamn, Luring.

Det är fortfarande full aktivitet utanför det röda rummet när hon är klar. Hon ser ut genom fönstret i dörren och jag följer hennes blick. Jag kan se ryggen på min kompis Lincoln, han sitter längst ner i det högra hörnet och biter på en penna.

Då ringer plötsligt skolklockan och det är rast. Medan de andra rafsar ihop sina saker får jag stanna kvar lite.

Fröken Esposito trycker ner handtaget, går ut ur det röda rummet och sätter sig tungt i sin stol framme vid tavlan.

Sedan lägger hon min uppsats på bordet.

Hon tar av sig glasögonen och sluter ögonen. Kliar sig på näsan. Jag tror att hon tänker. Och försöker bli en bra fröken igen. Men det tar en stund innan hon andas som vanligt.

”Förlåt, Bengt Gustav”, säger hon. ”Men jag förstår inte. Varför skriver du sådana här saker? Jag bad om ett ... ja, om ett ärligt porträtt av din pappa, och det här är något annat.”

Jag rycker på axlarna. Som för att säga att jag inte förstår vad hon pratar om. Då nickar hon. Nu blir det allvar.

Det ser man på rynkan i hennes panna, den liknar en blix, och vibrerar när hon lutar sig framåt för att se på mig.

”Men Bengt Gustav... är det något du vill

berätta om din pappa? I så fall kan du säga det. Du kan lita på mig. Vi har ju nämnt att du måste prata om situationen ... hemma.”

Hon drar ut på varje ord. Tvekar. Jag förstår att hon kanske misstänker något ... eller anar att min familj är lite udda. Men eftersom hon inte är säker så försöker hon lirka ur mig saker.

”Allt är bra”, säger jag glatt. ”Idag ska vi äta korv med bröd till exempel. Vi ska göra cirka hundra stycken.”

Hon skakar på huvudet, tar ett nytt tugummi.

Jag tror hon käkar ett paket om dagen.

”Man kokar väl inte hundra korvar, Bengt Gustav Luring.” Och så lägger hon huvudet på sned. ”Du, du måste säga till om det är något. Saknar du ... ja, din mamma. Gör du det?”

Men där får det vara nog med samarbete från mig.

Jag tar min uppsats med mig och går därifrån.

”Nu är det slut för idag”, ropar jag över axeln.

Klockan är tjugo i två på eftermiddagen när jag sveper ut genom huvudentrén och tittar mot himlen.

Den är klarblå, små tunna moln.

Här nere i världen är skolgården stor och asfalterad. Gungor och saker för småungarna, en fotbollsplan för oss äldre elever.

Jag var tolv när jag gick hit i morse.

Och jag är tolv när jag går härifrån.

Men jag känner mig som femtio.

Alltså typ stendöd och lika gammal Pappa Luringen. Han är född 1971. Han är äldre än andra pappor, brukar han säga, eftersom han först var tvungen att vara bäst i världen på rätt mycket innan han kunde blir pappa till mig.

Jag blundar med ansiktet mot himlen.

Aprilsolen kittlar kinderna.

Resten av klassen har spanska sista lektion. Inte jag. Jag känner mig inte alls spansk idag, så jag gav mig själv ledigt.

Jag sitter kvar och väntar på Lincoln. Det tar en halvtimme till innan han dyker upp. Han är längre än jag, har håret klippt kort och får säkert alla sina uppsatser godkända.

Vi går rätt sakta hemåt, snackar inte mycket.

Han säger inte ett ord om röda rummet.

När vägen delar sig står vi vid gathörnet och kollar på en ambulans som är parkerad på Mullbärsgatan. Små villor som är byggda tätt inpå varandra, engelska radhus. Ibland brukar vi ta en boll med oss och spela på gräsplanen rakt över korsningen.

Men ibland glömmet vi att ta med en boll, som idag.

”Ska vi dra hem till dig?”

Säger Lincoln.

”Nja.”

Säger jag.

På himlen flyger fåglarna förbi, högt ovanför.

Jag tänker att det hade varit fint att gå hem till mig och slappa lite. Fast det går ju inte, när jag inte vet hur läget är.

”Äh, inte idag”, säger jag, som jag säger varje dag.

Han nickar glatt, och blir inte sur.

Han bara lullar iväg åt sitt håll.

Och ja, jag går åt det andra.

Jag är hemma fem minuter senare.

Vi bor på andra våningen.

På dörren sitter en skylt som det står Familjen Luring på. En dag kom pappa på att man kan pilla ut pappersbiten som texten står på och då gjorde han det. Under Familjen Luring skrev han med bläckpenna: Surtanten bor inte kvar, hon rymde med IT-utvecklare Nilsson från Stockholm. När han var klar med det satte han tillbaka pappret och var mycket gladare.

Fast helt ärligt, själva bokstäverna ser ledsna ut. Han skrev vingligt, som om han var nervös.

Och jag orkar inte riktigt förklara det där än,

men min morsa försvann alltså med en som heter Nilsson. Nu äter hon frukostbullar i en annan stad, som heter Stockholm.

Det sista hon sa till mig innan hon packade sina väskor och åkte var att huvudstaden är huvudsaken.

”What?” svarade jag henne och förstod inte.

”Jo, men lille vän, man måste vara där uppe där det händer saker och man kan få en karriär på universitetet. Man har mycket bättre chans att lyckas om man bor i...”

Hon såg på mig, som om jag skulle fylla i.

”... i huvudstaden?” sa jag.

Sedan klappade hon mig på huvudet och sa hej då och ha det så bra, och sedan stod jag kvar på trottoaren.

Jag sa: ”Fast jag bor ju i Skåne?”

Jag sa så eftersom jag trodde att morsor var tvungna att bo där deras ungar finns, men det är tydligen så att det finns ett undantag. Det gäller folk som ska lyckas med sin karriär.

Jag ropade igen: ”Fast jag är ju kvar här?”

Hon svarade inte den andra gången heller, utan försvann runt hörnet. Men ibland ringer hon, som på julafton.

Träffar henne gör jag bara en gång om året.

Det är när jag fyller år den femte oktober.

Jag vet inte om hon tror att jag bara finns till

ungefär en dag per år. Kanske har hon fått för sig att jag sover alla de andra 364 dagarna och inte har tid att umgås längre.

Det kan vara så att hon tror det.

Förresten, en annan sak.

Man ska inte tro att det bara är att öppna dörren in till vår lägenhet. Man måste förbereda sig. Man måste också tänka på vad som kan finnas där inne, så att man är beredd.

Jag andas ut och trycker ner handtaget.

Sedan blundar jag hårt och gör det.

Jag bara går in och är lycklig.

Det är knäpptyst och lugnt och lamporna är släckta.

Det betyder att pappa har varit på jobbet. Ibland går han till jobbet. Om han orkar, menar jag. Det är så varmt på jobbet, säger han. Man svettas så fasligt, säger han också.

Och vem vill svettas hela dagen?

Han jobbar på ett lager där det packas bananer och annan frukt i olika lådor. De skickas iväg till butiker runt om i landet.

Det är där han är idag och det ger mig tid.

Jag menar att jag hinner börja på mitt stora uppdrag.

Det är en lek jag och min pappa har hittat på.

Den går ut på att leta lurifaxar.

Till exempel gömmer han ju inte dem på samma ställe som han gjorde igår, eller i förrgår. Nej, han måste variera sig och jag börjar i hallskåpet och ett klädskap.

Jag rotar runt bland skorna på golvet och sedan på hyllorna ovanför där det ligger mössor, halsdukar och vantar.

Där finns inget att hitta.

Jag letar i köket, under vasken och bakom sopsorteringen, och i kylskåpet, och sedan i vardagsrummet.

Han har tänkt till den här gången.

Pappa Luringen kan vara smart.

Jag avslutar i hans garderob där det finns strumpor i en hög på golvet och när jag rör vid dem prasslar något.

”Aha, där är den!” ropar jag.

En plastpåse från Ica och inuti den farsans *specialflaska* med godsaker. Han säger att det smakar som rengöringsmedel men att det smörjer upp honom som oljan i en motor.

Han kallar alltså flaskorna för lurifaxar.

För att de är så luriga.

Jag tar den med mig till köket och häller ut allt i vasken och känner lukten. Det luktar skarpt och

tungt. Om jag är på verkligt skojigt humör fyller jag flaskan med vatten istället och lägger tillbaka den. Det är rätt kul.

Och sedan går jag in på mitt rum och vilar.

Och sedan ligger jag där på sängen.

Och drömmer om prinsessan av Spanien, som absolut är min mamma och som säkert drömmer om mig.

Fem över fyra hör jag nyckeln i dörren.

Pappa Luringen ropar: ”Nu blir det lur!”

Åh nej, tänker jag.

Jag menar: åh ja!

Lur idag igen.

Så jag klagar *absolut inte*. Det vore korkat när man har den bästa pappan i världen som ska koka hundra korvar.

Plötsligt står han i dörröppningen. Han säger med största inlevelse: ”Nu ska vi se vem som är lurigast!”

Sedan rusar han bort till sitt sovrum och sliter upp dörren till garderoben och ropar: ”Bengt Gustav Luring, ta mig fan om du inte lurat av mig allt idag! Du hittade den – igen!”

Han låtsas gråta och skratta. Sedan möts vi i köket där han skramlar med sina påsar. Jo, han har så klart redan köpt nya lurifaxar, som han ska ha fest med ikväll.